

Stichting Siméa

De stichting Siméa behartigt de belangen van instellingen die onderwijs en diensten verlenen aan leerlingen die doof of slechthorend zijn en/of een taalontwikkelingsstoornis hebben.

Meer informatie en handreikingen over Passend Onderwijs cluster 2 op de website: www.simea.nl.

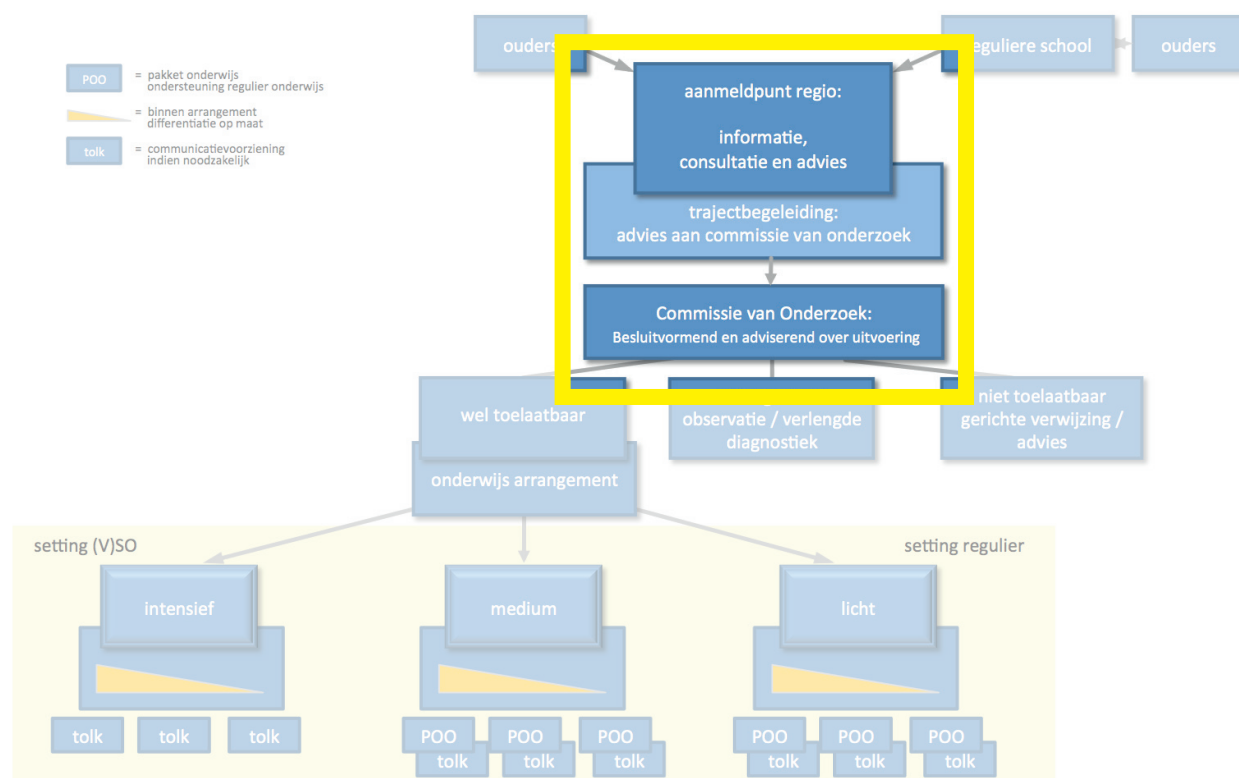
Inleiding

Een van de veranderingen binnen passend onderwijs is de wijze waarop bepaald wordt welke ondersteuning een leerling nodig heeft.

Ouders en scholen die een leerling aanmelden voor extra ondersteuning door de instelling van cluster 2, krijgen trajectbegeleiding. In de trajectbegeleiding wordt uitgezocht wat de onderwijsbehoefte van de leerling is en welke ondersteuning de school vraagt. Dit resulteert in een advies aan de Commissie van Onderzoek. In dit nieuwsbericht leest u meer over de aanmeldpunten van cluster 2. Hoe de trajectbegeleiding in zijn werk gaat en over de werkwijze van de Commissie van Onderzoek.

De werkwijzen zoals hier beschreven zijn landelijke afspraken op hoofdlijnen. Een instelling kan aanvullende afspraken maken. Dit geeft de mogelijkheid om beter aan te sluiten bij de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden.

Stroommodel landelijk speciaal onderwijs cluster 2

De onderwerpen uit dit nieuwsbericht en vele andere onderwerpen over ondersteuning vanuit cluster 2 komen ook aan bod op het congres op 10 en 11 april. Binnenkort verschijnt het programma op de website van Siméa.

Aanmeldpunten cluster 2

Het aanmeldpunt is in bijna alle gevallen het eerste contact met de instelling cluster 2. Daar waar twee instellingen in dezelfde regio werken maken zij afspraken met elkaar. In de loop van dit schooljaar maken de instellingen bekend waar ouders en verwijzers terecht kunnen in de eigen regio met vragen over cluster 2. Meestal zal het gaan om een telefoonnummer dat ouders, scholen en verwijzers kunnen bellen voor:

- Informatie
- Aanmelding voor Consultatie en advies
- Aanmelding voor Trajectbegeleiding

De bedoeling is om ouders, scholen en verwijzers zo goed mogelijk te helpen bij vragen op het gebied van taal, spraak en gehoor. Veel informatie is te vinden op de website van de instelling en op de website van Siméa. De medewerker op het aanmeldpunt heeft een brede expertise. Hij of zij beschikt over kennis van de ondersteuning die de instelling kan bieden en van de sociale kaart in de regio. Wanneer de vraag niet beantwoord kan worden verwijst de medewerker naar degene die de juiste informatie kan geven.

Scholen kunnen om consultatie en advies vragen voor een leerling met cluster-2-problematiek. Dit is een kort traject waarbij de cluster 2 medewerker de school gerichte informatie en advies geeft over de ondersteuning van de leerling.

Als meer en intensievere begeleiding nodig is, wordt via het aanmeldpunt de trajectbegeleiding ingeschakeld.

De instelling VierTaal

De Stichting Gewoon Anders uit Almere verzorgt op dit moment de begeleiding van cluster 2 leerlingen binnen het reguliere onderwijs in Almere. Per ingang van 1 augustus 2014 maakt de Stichting Gewoon Anders ook onderdeel uit van VierTaal Instelling i.o. Openbaar Onderwijs Holland-Flevoland cluster 2.

Trajectbegeleiding: Doel en werkwijze

Gefundeerd advies

De trajectbegeleiding heeft tot doel om een gefundeerd advies aan de Commissie van Onderzoek van de instelling van cluster 2 te geven. Er wordt uitgegaan van de ernst van de beperking en van de onderwijsbehoefte van de leerling. De ondersteuningsvragen van de reguliere school worden ook betrokken in het advies.

Werkwijze

Vaste contactpersoon

Om tot een gefundeerd advies te kunnen komen wordt een traject doorlopen. De ouders¹ en verwijzers krijgen een medewerker van cluster 2 als vaste contactpersoon. Deze medewerker begeleidt het hele traject. De medewerker is verantwoordelijk voor alle contacten van de start tot en met de terugkoppeling van het besluit van de Commissie voor Onderzoek. De contactpersoon bewaakt ook de voortgang van het traject.

Multidisciplinair team

De contactpersoon wordt ondersteund door een multidisciplinair team. Dit is nodig om tot een goed advies te komen over de aard en de duur van het noodzakelijke onderwijsarrangement. Uiteindelijk beslist de Commissie voor Onderzoek autonoom en onafhankelijk op basis van alle gegevens of een onderwijsarrangement wordt toegekend of niet.

Gerichte verwijzing en/of advies

Wanneer binnen de trajectbegeleiding naar voren komt dat een leerling geen begeleiding van cluster 2 nodig heeft, volgt een gerichte verwijzing of een advies over wat voor deze leerling wel passend lijkt.

Gegevensverzameling

De trajectbegeleiding richt zich bij de gegevensverzameling op drie belangrijke vragen:

- Is er sprake van problematiek die binnen cluster 2 hoort?
- Wat is de onderwijsbehoefte van de leerling en welk onderwijsarrangement sluit hierbij aan?

- Wat is de ondersteuningsvraag van de reguliere school?

Wanneer er sprake is van een aanmelding van een leerling vanuit een voorschoolse opvang, dan kan de onderwijsbehoefte niet bepaald worden op basis van ervaringsgegevens. In die situatie wordt een inschatting van de onderwijsbehoefte gemaakt. Deze inschatting wordt gemaakt in overleg met de ouders en de zorginstelling die het kind begeleidt.

In samenwerking en overleg met ouders en verwijzers worden alle relevante gegevens verzameld. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande onderzoeksgegevens. In uitzonderings-situaties wordt binnen de trajectbegeleiding een observatie of nader onderzoek gedaan. Maar alleen voor die aspecten die niet horen tot de reguliere taken van andere instanties of zorgverleners die met de leerling en de ouders contact hebben.

Betrokkenheid van ouders

Ouders zijn partners in het traject. Een belangrijk onderdeel van de trajectbegeleiding is het bespreken van het beeld en de verwachtingen van de ouders (en het kind). Uiteraard krijgen ouders altijd terugkoppeling van het besluit van de Commissie van Onderzoek.

Monitoren van de ouderbetrokkenheid

De Commissie voor Onderzoek toetst in het dossier of de ouders op juiste en in voldoende mate betrokken zijn (geweest) bij het tot stand komen van het advies.

Op landelijk niveau formuleren de instellingen op welke aspecten² zij de ervaringen van ouders tijdens de trajectbegeleiding toetsen. Op die manier wordt een landelijke vergelijking van ervaringen mogelijk. De ouderorganisaties worden betrokken bij het formuleren van de aspecten die voor ouders belangrijk zijn.

1. Waar over ouders wordt gesproken, wordt uiteraard ook verzorgers bedoeld.

2. Het formuleren van deze aspecten vindt in de loop van 2014 plaats.

Commissie van Onderzoek

Iedere instelling van cluster 2 heeft vanaf 1 augustus 2014 een Commissie van Onderzoek zoals de wet deze voorschrijft. Op Siméa niveau zijn afspraken gemaakt over de kaders op welke wijze de commissie haar werk uitvoert.

Bepalen van de toelaatbaarheid tot cluster 2

Het advies van de trajectbegeleiding geeft inzicht in de onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsvragen van de reguliere school. De Commissie van Onderzoek stelt vast welke begeleiding en ondersteuning hierbij past, het zogenaamd "onderwijsarrangement". Een onderwijsarrangement kan alleen worden toegekend als vaststaat dat de problematiek van de leerling hoort binnen cluster 2. De Commissie stelt dit vast op basis van landelijk geldende criteria. Zodra de criteria beschikbaar zijn worden deze door cluster 2 bekend gemaakt.

Duur toelaatbaarheid

De Commissie van Onderzoek stelt ook de duur van het onderwijsarrangement vast. Na afloop van de termijn (of zoveel eerder als wenselijk) vindt een evaluatie plaats die kan leiden tot:

- een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring met voortzetting van hetzelfde onderwijsarrangement
- een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring met wijziging in onderwijsarrangement
- de conclusie dat de leerling niet langer toelaatbaar is.

Advies ontwikkelingsperspectief

De Commissie van Onderzoek adviseert over vaststelling en bijstelling van het ontwikkelingsperspectief van een leerling. Indien de leerling de ondersteuning van cluster 2 niet langer nodig heeft, dan adviseert de Commissie over het vervolgtraject en de adequate onderwijssetting.

Onafhankelijk en transparant

De Commissie van Onderzoek voert haar (wettelijke) taken uit en heeft een onafhankelijke positie binnen de instelling. De Commissie adviseert het bestuur van de instelling over de toelaatbaarheid en het noodzakelijke onderwijsarrangement dat de leerling nodig heeft.

De ouders ontvangen het besluit van de Commissie. De Commissie geeft daarin aan hoe zij tot hun besluit zijn gekomen.

Het bestuur van de instelling heeft de wettelijke verantwoordelijkheid een Commissie van Onderzoek in te richten. Het bestuur van de instelling neemt uiteindelijk de beslissing over het advies van de Commissie.

Bij schoolwisseling en/of verhuizing

De instelling die de leerling bij een schoolwisseling en/of verhuizing ontvangt, neemt het oordeel over de toelaatbaarheid en het eventueel toegekende (zwaarte van) onderwijsarrangement van de collega instelling over. Dit voor de duur van één jaar.

De "ontvangende" cluster-2-instelling gaat met de ouders in overleg over de concrete invulling van het onderwijsarrangement. In de nieuwe situatie zijn er misschien andere mogelijkheden om de ondersteuning te organiseren.

Na een jaar beoordeelt de Commissie van Onderzoek opnieuw de toelaatbaarheid en de onderwijsbehoefte, om te bepalen welk onderwijsarrangement passend is.

Samenstelling

De Commissie van Onderzoek bestaat uit een multidisciplinair team. Sommige leden zijn vast, andere zijn op afroep

beschikbaar. Eén van de leden van de Commissie heeft het dovenonderwijs en de dovencultuur als kennis- en aandachtsgebied.

Iedere instelling bepaalt zelf hoe het voorzitterschap en de ambtelijke ondersteuning van de Commissie wordt geregeld. De voorzitter vertegenwoordigt, zoals de wet vereist, de cluster-2-instelling.

Pilots Commissie van Onderzoek

Omdat het werken met een Commissie van Onderzoek nieuw is, voert iedere instelling i.o. in de loop van het schooljaar 2013-2014 een pilot uit. De ervaringen uit deze pilots worden op landelijk niveau besproken. Als het nodig is worden landelijke afspraken aangevuld of bijgesteld. Ook na invoering van de wet zullen de Commissies regelmatig op landelijk niveau onderling afstemmen over de werkwijze en besluitvorming.

Overgangsregeling

Voor de leerlingen die nu een cluster 2 indicatie hebben is er een overgangsregeling gemaakt. De cluster 2 school of de ambulante begeleider kan hier meer informatie over geven. De regeling is ook te vinden op de website van Siméa.

Passend onderwijs cluster 2 en het MBO

De leerlinggebonden financiering in het MBO vervalt met de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014. De instelling MBO kan voor ambulante begeleiding een beroep doen op de cluster 2 instelling. De instelling MBO moet de ondersteuning vanuit de eigen instelling zelf regelen. Voor het bepalen welk onderwijsarrangement het meest passend is bij de onderwijsbehoefte van de student wordt ook trajectbegeleiding ingezet. De Commissie van Onderzoek stelt de ondersteuning aan de student vast. Zij geeft tevens een advies over de inhoud van de begeleiding.